

Konferencja "200 lat kaliskich towarzystw muzycznych w perspektywie historycznej"

W piątek 20 kwietnia w Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku odbyła się konferencja popularnonaukowa pn. "200 lat kaliskich towarzystw muzycznych w perspektywie historycznej". Podczas konferencji Katarzyna Janczewska-Sołomko, Monika Sobczak-Waliś, Ewa Kłysz i Katarzyna Piątkowska-Pinczewska wygłosiły prelekcje dotyczące funkcjonowania towarzystw muzycznych na Ziemi Kaliskiej. Całość wydarzenia uświetnił natomiast wspólny recital w wykonaniu Łukasza Dziedziaka i Moniki Woźniak oraz wystawa sprzętu radiofonicznego i telewizyjnego "Dawnej Fonii Czar".

200 lat kaliskich towarzystw muzycznych w perspektywie historycznej

W trudnym i ciężkim okresie zaborów walka z najeźdźcą nie polegała li tylko na oporze zbrojnym. Aktem moralnego wyboru stawało się uczestnictwo w życiu kulturalnym, które było wówczas nośnikiem myśli patriotycznej. Muzyka przyczyniała się do utrwalania i pogłębiania świadomości narodowej oraz mobilizowała do działalności społeczno-kulturalnej. W 1818 roku ukonstytuowało się jedno z najstarszych towarzystw kulturalnych na ziemiach polskich - Towarzystwo Przyjaciół Muzyki. Było ono początkiem formalnego ruchu melomanów na ziemi kaliskiej. Ciągłość historyczna towarzystw - zjawisko rzadkie w polskim życiu kulturalnym - niezależnie od zmian w nazewnictwie, organizacji, transformacji i przemian było podłożem rozkwitu życia muzycznego w kaliskiem. Przez sto lat, aż do uzyskania niepodległości w 1918 roku, przyjaciele muzyki odgrywali ważną rolę w trosce o zachowanie polskiej kultury. Te karty historii były materiałem konferencji, w miejscu harmonizującym z jej tematyką. Wokół fortepianów i pianin skupiało się bowiem ówczesne życie kulturalne, a region kaliski był wiodącym ośrodkiem ich produkcji. Honorowi Obywatele Kalisza: prof. doctor honoris causa Wanda Wiłkomirska i Maestro Józef Wiłkomirski, najmłodsi członkowie niespotykanej w dziejach światowej muzyki rodziny, nierozzerwalnie związanej z Kaliszem i Opatówkiem, patronowali wydarzeniu, które awizuje monografię obszernie dokumentującą całość dziejów towarzystw muzycznych.

PROGRAM

dr Katarzyna Janczewska-Sołomko - „Kultura muzyczna na terenach polskich w XIX wieku z uwzględnieniem fonografii (zarys problematyki);

mgr Monika Sobczak-Waliś - „Od Towarzystwa Przyjaciół Muzyki do Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego”;

dr Ewa Kłysz - „Kaliskie Towarzystwo Muzyczne w okresie międzywojennym”;

dr Katarzyna Piątkowska-Pinczewska - „Życie muzyczne w Kaliszu po II wojnie światowej”.

PRELEGENCI

dr Katarzyna Janczewska-Sołomko - muzykolog, metodyk szkolnictwa muzycznego, pracownik naukowo-badawczy Biblioteki Narodowej w Warszawie, wiceprezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków, przewodnicząca Sekcji Fonotek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Prowadzi prace zmierzające do zachowania zabytków polskiej kultury muzycznej. Inicjatorka pionierskich prac z historii fonografii. Komentator koncertów nagrań historycznych. Redaktor naczelna encyklopedii: Pedagogzy działający w Polsce urodzeni do 1871 roku, Leksykon polskich muzyków pedagogów urodzonych po 31.12.1870 roku, Dyskopedia poloników 1919-1939 (Nagroda Association for Recorded Sound Collections – Award For Excellence), Dyskografia Karola Szymanowskiego, Bibliografia Ignacego Jana Paderewskiego. Opracowała hasła w The New Grove Dictionary of Music and Musicians, International Directory of Distinguished Leadership, International Who's Who of Professional & Business Women. Opublikowała kilkadziesiąt pozycji książkowych dotyczących historii muzyki polskiej, m.in. Rola stowarzyszeń i ognisk w kulturze muzycznej, Społeczne ognisko muzyczne jako podstawowe ogniwo w systemie upowszechniania kultury muzycznej, Kultura muzyczna w Polsce dwudziestolecia międzywojennego, Muzykalia w bibliotece, Od Edisona do wideo kompaktu, Religijne polonika fonograficzne do 1918 roku. Autorka referatów na konferencjach i kongresach krajowych i zagranicznych: w Bułgarii, Rosji, USA. Współpracowała z Redakcją Programów dla Zagranicy Polskiego Radia, Telewizją Ukraińską i polskimi rozgłośniami w USA.

mgr Monika Sobczak-Waliś - historyk, starszy kustosz Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka w Kaliszu. Autorka artykułów naukowych i popularnonaukowych z zakresu historii regionalnej oraz bibliologii. Współautorka publikacji Wystawa

Starostwo Powiatowe w Kaliszu

„Praca i Kultura Wsi” w Liskowie w 1937 roku, Miejsca pamięci powstania styczniowego na terenie powstańczego województwa kaliskiego, Wspomnienia pośmiertne i nekrologi gazety miasta Kalisza i jego okolic 1871-1892. Opracowała i przygotowała do druku Dzieje Kalisza w 1914 r. Józefa Szutkowskiego. Członek redakcji kwartalnika Liskowianin (2005-2015) oraz Bliżej Biblioteki. Pisma bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej (od 2013). Redaktor naczelną Rocznika Kaliskiego (od 2016). Sekretarz Pracowni Bibliografii Kalisza Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Zarządu Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Kaliszu, wiceprzewodnicząca Towarzystwa Genealogicznego Kalisia oraz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

dr Ewa Kłysz - historyk, muzealnik, kustosz dyplomowany w Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. Prowadzi Dział Wytwarzania Przemysłowego XIX i XX wieku, tworząc kolekcje muzealne i upowszechniając polskie dziedzictwo kulturowe. Inicjatorka, autorka scenariuszy i komisarz kilkudziesięciu wystaw. Jej zainteresowania badawcze skupiają się na zagadnieniach życia kulturalnego i codziennego, w głównej mierze w latach 1918-1939; historii europejskiej kultury materialnej (tekstylia, ceramika); historii i wytwórczości przemysłu Polski, a szczególnie regionu kaliskiego w XIX i XX wieku. Opublikowała kilkadziesiąt artykułów w czasopismach naukowych i popularnonaukowych oraz tekstów w wydawnictwach muzealnych. Autorka referatów na konferencjach krajowych i międzynarodowych. Publikuje w czasopismach: Kwartalnik Historii Kultury Materialnej, Rocznik Kaliski, Kronika Wielkopolski, Zdarzenia Muzealne, Muzealnictwo, Spotkania z Zabytkami. Opracowała biogramy w Słowniku Biograficznym Wielkopolski Południowo-Wschodniej Ziemi Kaliskiej oraz katalogi zbiorów i informatorów wystaw Muzeum Historii Przemysłu. Współredaktor książki 100-lecie Kaliskiego Pluszu 1907-2007. Członek Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

dr Katarzyna Piątkowska-Pinczewska - teoretyk muzyki, muzykolog, pedagog, promotor ponad osiemdziesięciu magistrów edukacji artystycznej i ponad stu licencjatów. Od 2007 do 2012 roku dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. H. Melcera. W latach 2002-2008 i następnie od 2012 roku prodziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu. Autorka pierwszej i jedynej monografii pianisty i kompozytora Henryka Melcera. Zredagowała wiele haseł encyklopedycznych i kilkadziesiąt artykułów w czasopismach i wydawnictwach naukowych, m.in. Tradycja, jako międzypokoleniowy przekaz wartości; Kształcenie muzyczne w XIX wieku; 90 lat Szkoły Muzycznej w Kaliszu; Kreatywność, aktywność twórcza a muzyczny rozwój dzieci i młodzieży. Bierze udział w międzynarodowych konferencjach naukowych w Polsce, Niemczech, Włoszech, Czechach. Aktywnie uczestniczy w upowszechnianiu kultury muzycznej w Kaliszu i regionie, inicjuje i organizuje doroczne cykle koncertowe, m.in. Letni Festiwal Południowej Wielkopolski, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej KALISKIE FORUM ORGANOWE.

RECITAL

1. Jan Sebastian Bach - Preludium z 3 suity C-dur
2. Giulio Caccini - Ave Maria
3. Kazimierz Wiłkomirski - Wokaliza na wiolonczelę i fortepian
4. Kazimierz Wiłkomirski - Poemat na wiolonczelę i fortepian
5. Kazimierz Wiłkomirski - Transkrypcja Etiudy b-moll op. 4 nr 3
6. Karola Szymanowskiego
7. David Popper - Elfentanz

WYKONAWCY:

Wiolonczelista **Łukasz Dziedziak** jest absolwentem PSM I i II st. im. H. Melcera w Kaliszu i Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu. Obecnie studiuje w ramach rocznego stypendium Erasmus w Conservatorio di Musica Claudio Monteverdi w Bolzano. Uczestniczył w międzynarodowych kursach mistrzowskich u wybitnych wiolonczelistów: Tomasza Strahla, Kazimierza Michalika, Markusa Nyikosa, Aleksandra Neustroeva, Denisa Severina. W 2017 roku otrzymał III nagrodę na X Ogólnopolskim Konkursie Wiolonczelowym im. D. Danczowskiego w Poznaniu, uprzednio w 2015 roku III nagrodę na XV Międzynarodowym Konkursie im. J. Zarębskiego i w 2014 roku I nagrodę na Ogólnopolskim Konkursie Wiolonczelowym w Bydgoszczy. Jest stypendystą Fundacji Pro Cello promującej młodych, uzdolnionych wiolonczelistów.

Pianistka **Monika Woźniak** to absolwentka kaliskiej PSM I i II st. im. H. Melcera i Technikum Budowy Fortepianów ukończyła Akademię Muzyczną im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu w klasie fortepianu prof. AM dr hab. Joanny Marcinkowskiej i równoległej klasie kameralistyki dr hab. Marcina Sikorskiego. Obecnie doskonali swe umiejętności w klasie klawesynu na Wydziale Instrumentalnym w Zakładzie Instrumentów Historycznych. Była stypendystką programu Erasmus w Szwecji, gdzie

Starostwo Powiatowe w Kaliszu

studiowała pod kierunkiem prof. Hansa Pålssona. Razem z kaliszanką, sopranistką Agnieszką Wichłacz tworzy duet Polish Stories Duo, specjalizujący się w wykonawstwie polskiej muzyki na sopran i fortepian.

Opracowała: Elżbieta Piszczorowicz-Mondra z Fundacji Rodziny Wiłkomirskich